

Uncanny

Pintarić, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:984060>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-01**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetosti

Završni rad na preddiplomskom studiju slikarstva
Uncanny

Akadska godina 2022./2023.

Mentorica: prof. dr. art. Ksenija Turčić

Studentica: Ana Pintarić (4. god. preddipl. studija Slikarstva)

Zagreb, 2023.

UNCANNY

serija auto-aktova: crtež ugljenom na papiru, 12 radova dimenzija 50x70 cm, te jedan rad 150x200 cm

1. eng. *uncanny* - konfliktan osjećaj istovremene familijarnosti i sablaznog; ono što je jezivo utoliko što je poznato, ujedno strano i nestrano; stoga postaje *nastrano*. To je odstupanje od familijarnog, točnije - familijarnost izmještena iz uobičajenog teritorija. Bizarno i izopačeno zato što je tek u *neposrednoj blizini* zone stvarnog i uobičajenog. "Das Unheimliche" (Freud): nelagodna antropomorfija voštane ili keramičke lutke.
2. Elisabeth Bronfen u knjizi "Samo preko nje mrtve: Smrt, ženstvenost i estetika" (sumirajući Freuda) opisuje ishodište *uncanny* osjećaja: "kompulzija za ponavljanjem, "re-prezentiranjem", dupliciranjem, nadopunjavanjem; u utvrđivanju ili ponovnom utvrđivanju sličnosti te u povratku potisnute familijarnosti. Prema tome, *uncanny* je prisutan u trenucima neodlučnosti, kada su fiksirani okviri i margine odjednom u pokretu... Kada je nemoguće isčitati je li nešto živo ili mrtvo, stvarno ili izmišljeno, unikatno, originalno ili repeticija, kopija."

Izraz "žensko tijelo" opterećen je nesavladljivom količinom implikacija i konotacija. *Žensko tijelo* temeljni je motiv tradicije povijesti umjetnosti, istovjetan sa pojmom ljepote. "Ženski akt, više nego ijedna druga tematika konotira "umjetnost". Akt je stoga ikona zapadnjačke kulture i dostignuća zapadnjačke umjetnosti i estetike" (Lynda Nead, *The Female Nude*).

Neprestano zakazujem u pokušaju da uočim živu, direktnu vezu između tog skupa implikacija i konotacija i skupa mesa, masti, kostiju i organa koji me pokreću. Možda živim u tijelu ali zasigurno ne živim u *ženskom tijelu*. Nitko ne živi u *ženskom tijelu* jer *žensko tijelo* nije pogodno za življenje. *Žensko tijelo* pogodno je za sliku.

Ovdje želim naglasiti razliku između tijela u kojem živi žena i apstraktne ideje *ženskog tijela* koja je slika. Tijelo koje izlučuje svakakve tvari, umara se, probavljuje hranu i sl., nije *žensko tijelo*. Michelle Meager u svom eseju *Jenny Saville and a Feminist Aesthetics of Disgust* mapira kako je pojam *odvratnog* kao tjelesnog instinkta koji je u službi očuvanja tijela od bolesti evoluirao u "tjelesnu naviku koja je u službi očuvanja apstraktnog društvenog poretka", referirajući se specifično na uspostavljene konvencije ljepog. Pogled nam zazire od pretilog, mutiliranog, oštećenog, ostarjelog, neskladnog, tijela. Ironično, zazire od tijela koje je "proživljeno". *Žensko tijelo* nije tijelo u kojem se živi već tijelo u koje se gleda.

Auto-akt je *uncanny*. Valja istaknuti kako sam položaj u kojem se nalazim radeći auto-akt prema promatranju pridonosi izobličenju figure i percepcije iste, a kamoli apstraktni čimbenici poput fragmentiranog stanja suvremenog postmodernog subjekta te nepopustljivog tereta ideala ljepote i ženstvenosti.

Ono što vidim na papiru kada nastojim utvrditi sliku vlastitog tijela jest blisko onome što znam da je *žensko tijelo* (naučila me povijest umjetnosti i vizualna kultura), ali nije sasvim to;

taman je izvan dohvata domene *ženskog tijela*. Odvijaju se dva primjera "odstupanja od familijarnog": prvo je odstupanje crteža mog tijela od uspostavljenog pojma o *ženskom tijelu*, a drugo je odstupanje poimanja vlastitog tijela od kompleksnog i živog mehanizma do "mrtvog stanja" slike. I to ne bilo kakve slike, već upravo slike koja kuca na vrata ideje koja se zove *žensko tijelo* ali ne dobiva pristup ulaska.

